

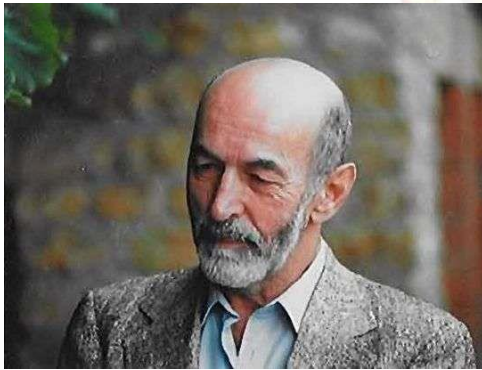
۲۰۱۹/۰۱/۰۸

داکتر سید عبدالله کاظم

وفات پروفسور "لودویک آدامک" افغانستان شناس شهیر یک ضایعه بزرگ فرهنگی

با تأثر زیاد لودویک آدامک یک چهره شناخته شده جهانی و بخصوص شخصیت با اعتبار در بین محققان مسائل تاریخ معاصر افغان بروز اول جنوری ۲۰۱۹ بممر ۹۵ سالگی چشم از جهان پوشید؛ خودش رفت اما آثاری از خود به میراث گذاشت که نسل های آینده افغانستان با مطالعه آن آثار با ارزش تاریخی نام او را همیشه بیاد خواهند داشت. پروفسور داکتر آدامک یکی از استادان نامدار فاکولته مطالعات شرق میانه و شمال افریقا در پوهنتون آریزونا - امریکا و یکی از افغانستان شناسان امریکائی - اطریشی الاصل بود که عمری را در خدمت تدقیق و بررسی تاریخ اسلام و بخصوص تاریخ معاصر افغانستان با نوشتن ده ها کتاب و مقاله ها صرف کرد.

آدامک بتاريخ ۲۴ مارچ ۱۹۲۴ در ویانا (پایتخت اطریش) چشم بنیاد گشود، هنوز ۵ ساله بود که مادرش وفات کرد و در ۱۶ سالگی (۱۹۴۰) پدر خود را از دست داد و به حیث یک جوان یتیم در یکی از یتیم خانه های آن شهر اقامت گزید. او با افکار نازی هتلری مخالف بود و چند بار تلاش کرد تا از یتیم خانه فرار کند،

تا آنجا که یک بار موفق شد خود را تا سرحد سویس برساند، ولی در آنجا بدام پولیس افتاد و او را نازیها در یک کمپ زندانی کردند که تا ختم جنگ دوم جهانی در آنجا بود.

آدامک جوان در سال ۱۹۵۰ اطریش را ترک کرد و با عبور از اروپا به آسیا و و افریقا رفت و در سال ۱۹۵۴ به امریکا مهاجر شد، جائیکه او به تحصیل پرداخت و توانست به درجه "دکتورا" در ساحه مطالعات شرق میانه نایل آید. در ۱۹۶۷ در پوهنتون "اریزونا" شروع به تدریس کرد و در سال ۱۹۷۵ مرکز مطالعات شرق نزدیک را در

آن پوهنتون تاسیس نمود که برای مدت ده سال در راس آن مرکز قرار داشت. او بر علاوه زبانهای آلمانی و انگلیسی به زبانهای فارسی و عربی نیز مسلط بود و دری را به فصاحت صحبت میکرد و گاهی هم این دو زبان را در آن پوهنتون تدریس می نمود. پروفیسور آدامک بین سالهای ۱۹۸۶ و ۱۹۸۷ به حیث آمر شعبه فارسی صدای امریکا نیز خدمت کرد.

پروفیسور آدامک در جمله آثار متعددی که از خود بجا گذاشته یکی هم مجموعه معلومات تاریخی و سیاسی است که این اثر حجیم قبلاً در زمان جنگ دوم افغان و انگلیس از طرف مقامات هند برتانوی در شش جلد فقط به مقصد استفاده رسمی آنها در امور افغانستان تهیه گردیده و اما به چاپ نرسیده بود. پروفیسور آدامک این کتابها را از قید آرشیف بیرون کشید و با اهتمام خود و یکی دو همکارش آن را با ایزاد معلوماتهای جدید تحت عنوان *Historical and Political Gazetteer of Afghanistan* بین سالهای ۱۹۷۳ و ۱۹۸۵ در شش جلد قطور به چاپ رسانید. بدون شک این مجموعه یکی از مهمترین مأخذ در ارتباط با جغرافیای بشری و اقتصادی افغانستان در این دو صد سال اخیر محسوب میشود که همچو معلومات را با ذکر ارقام و احصائیه ها و نقشه های محلات و موقعیت ها و تاریخ آن نمیتوان در جای دیگر بدست آورد. هر یک از مجلدات آن برای یک حوزه مشخص ترتیب گردیده از اینقرار:

جلد اول: بدخشان و شمال شرق افغانستان (جمعاً بشمول نقشه ها ۳۵۰ صفحه)

جلد دوم: فراه و جنوب غرب افغانستان (جمعاً بشمول نقشه ها ۵۰۰ صفحه)

جلد سوم: هرات و شمال غربی افغانستان

جلد چهارم: مزارشریف و شمال مرکزی افغانستان

جلد پنجم: قندهار و جنوب مرکزی افغانستان

جلد ششم: کابل و جنوب شرقی افغانستان (جمعاً به شمول نقشه ها ۹۶۰ صفحه)

(قابل ذکر است که مجموع صفحات این شش جلد به تقریباً ۴۰۰۰ صفحه میرسد که هر صفحه با اندازه ۱۱×۸ انچ است. اینجانب جلد اول، دوم و ششم را در آرشیف خود دارم و اگر کسانی باقی سه جلد آنرا در اختیار داشته و به آن ضرورت نداشته باشند، لطف نموده جهت تکمیل این سلسله مرا در جریان بگذارند)

آثار دیگر پروفیسور آدامک فقید عبارت اند از:

- Ludwig W. Adamec: *The A to Z of Islam*, ۲nd. ed. Paperback ۲۰۰۹.
- Ludwig W. Adamec: *Afghanistan, ۱۹۰۰-۱۹۲۳: A Diplomatic History*, Berkeley: University of California Press, ۱۹۶۷.
- Ludwig W. Adamec: *Afghanistan's Foreign Affairs to the Mid-Twentieth Century: Relations with the USSR, Germany, and Britain*, Tucson: University of Arizona Press, ۱۹۷۴.
- Ludwig W. Adamec and Frank A. Clements: *Conflict in Afghanistan: An Encyclopedia*, Santa Barbara: ABC-CLIO, ۲۰۰۳.

- Ludwig W. Adamec: *Historical and political gazetteer of Afghanistan*, ٦ vols. [Graz](#): Akad. Druck- und Verl.-Anst., ١٩٧٢-١٩٨٥.
- Ludwig W. Adamec: *Historical dictionary of Afghan wars, revolutions, and insurgencies*, Lanham: [Rowman & Littlefield](#), ٢nd. ed. ٢٠٠٥.
- Ludwig W. Adamec: *Historical Dictionary of Afghanistan*, [Lanham](#): [The Scarecrow Press, Inc.](#) ٣rd ed. ٢٠٠٣.
- Ludwig W. Adamec: *Historical Dictionary of Islam*, Scarecrow Press, ٢nd ed. ٢٠٠٩.
- Ludwig W. Adamec: *Historical Dictionary of Islam*, Scarecrow Press, ٢nd ed. ٢٠٠٩.

کتاب "روابط خارجی افغانستان در نیمه اول قرن بیست" بوسیله پوهاند محمد فاضل صاحبزاده ترجمه شده و در ١٣٧٧ در پشاور به چاپ رسیده، همچنان کتاب "تاریخ روابط سیاسی افغانستان از ١٩٠٠ تا ١٩٢٣" بوسیله پوهاند علی محمد زهما ترجمه و در پشاور چاپ شده است. علاوهً قاموس (دکشنری) شخصیت های تاریخی افغانستان و نیز قاموس شخصیت های معاصر افغانستان دو اثر دیگر بسیار با ارزش این استاد فقید است که متون دری آن به چاپ رسیده و هریک در مورد زندگینامه شخصیت های تاریخی و معاصر افغانستان معلومات میدهد. خوشبختانه هریک آثار فوق الذکر او در انگلیسی و ترجمه های دری آن را در آرشیف خود دارم و از آنها در مواقع لازم استفاده کرده ام.

یاد این دانشمند فقید که آثارش در مورد افغانستان از ارزش خاص برخوردار است، گرامی و روانش شاد بادا. بدینوسیله وفات او را به حلقه فامیل، دوستان و همکاران افغانی او صمیمانه تسلیت می گویم.

(اقتباس از فیس بُک جناب داکتر سید عبدالله کاظم)

وفات پروفیسور "لودویک آدامک"

[Kazem_s_a_wafat_prof_ludwig_adamec.pdf](#)